

Raadsvoorstel

Onderwerp:

Definitieve wijziging Gemeenschappelijke regeling RUD LN en aanbidding eerste begrotingswijziging 2026 RUD LN voor zienswijze

portefeuillehouder: Marcel Roelofs

datum vergadering: 23 februari 2026

zaaknummer: 0889435334

Samenvatting

Op 1 april 2026 moeten alle omgevingsdiensten in Nederland robuust zijn. Op dit moment is de Regionale Uitvoeringsdienst Limburg-Noord (RUD-LN) niet robuust.

Op 17 oktober 2024 heeft het Algemeen Bestuur (AB) van de RUD-LN een essentiële stap gezet in de richting van een robuuste omgevingsdienst door te besluiten om de huidige netwerkorganisatie om te bouwen naar een robuuste, fysieke omgevingsdienst. Daartoe is in de AB-vergadering van 26 juni 2025 een concept-bedrijfsplan vastgesteld, waarin (inhoudelijk) staat beschreven hoe de RUD-LN vóór 1 april 2026 naar een robuuste, fysieke omgevingsdienst (de Omgevingsdienst Noord- en Midden-Limburg; ODNML) omgebouwd gaat worden.

Wijziging gemeenschappelijke regeling

Om tot een volwaardige omgevingsdienst te komen, is vereist dat de gemeenschappelijke regeling van de RUD-LN wordt gewijzigd zodat de op te richten ODNML kan worden gefinancierd en bestuurd. Om tot deze wijziging over te gaan, zijn twee formele stappen vereist:

1. de gemeenteraad in de gelegenheid stellen om een zienswijze over de wijziging van de gemeenschappelijke regeling naar voren te brengen; en vervolgens
2. het verkrijgen van toestemming van de gemeenteraad om daadwerkelijk in te stemmen met de wijziging van de gemeenschappelijke regeling.

De eerste formele stap is genomen, nu de gemeenteraad in de raadsvergadering van 15 december 2025 heeft ingestemd met de ontwerp-wijziging van de gemeenschappelijke regeling. Inmiddels is de definitieve wijziging van de gemeenschappelijke regeling afgerond. Dit betekent dat nu de tweede formele stap kan worden genomen en de gemeenteraad kan worden gevraagd toestemming te verlenen om daadwerkelijk in te stemmen met de wijziging van de gemeenschappelijke regeling.

1e ontwerp-begrotingswijziging

Om de doorontwikkeling van de RUD-LN naar de ODNML financieel mogelijk te maken, is een wijziging van de begroting 2026 nodig. De huidige begroting 2026 betreft namelijk een beleidsarme begroting, waarin geen rekening is gehouden met de doorontwikkeling van de RUD-LN naar een robuuste, fysieke omgevingsdienst.

Inmiddels heeft het Dagelijks Bestuur (DB) van de RUD-LN de 1e ontwerp-wijzigingsbegroting 2026 aan de gemeenteraad aangeboden om hen in de gelegenheid te stellen daarover een zienswijze naar voren te brengen. Uit deze ontwerp-begrotingswijziging blijkt dat ervan wordt uitgegaan dat de gemeente Beesel in 2026 een bijdrage van € 309.623 levert aan de RUD-LN.

Voorstel

1. Kennis nemen van de definitieve wijziging van de gemeenschappelijke regeling Regionale Uitvoeringsdienst Noord- en Midden-Limburg;
2. Het college toestemming te verlenen om de wijziging van de gemeenschappelijke regeling Regionale Uitvoeringsdienst Noord- en Midden-Limburg vast te stellen;
3. Kennis nemen van de 1e ontwerp-begrotingswijziging 2026 van de Regionale Uitvoeringsdienst Noord- en Midden-Limburg;
4. Géén zienswijze over de 1e ontwerp-begrotingswijziging 2026 van de Regionale Uitvoeringsdienst Noord- en Midden-Limburg indienen;
5. De raadsbesluiten over de definitieve wijziging van de gemeenschappelijke regeling en de 1e ontwerp-begrotingswijziging van de Regionale Uitvoeringsdienst Noord- en Midden-Limburg schriftelijk aan het Dagelijks Bestuur van de RUD LN kenbaar maken.

Toelichting raadsvoorstel

1. Aanleiding

De RUD LN is een zogenaamde netwerk-RUD. De gedachte daarachter was dat de samenwerking van de deelnemende gemeenten een kwaliteitsslag tot gevolg zou hebben die verdere integratie niet meer noodzakelijk zou maken. In het belang van een goede uitvoering van de VTH-taken heeft gemeente Beesel alle VTH taken ingebracht bij de RUD LN. In het landelijke interbestuurlijke programma VTH is ten aanzien van de RUD LN geconcludeerd dat deze uitvoeringsdienst op dit moment niet voldoet aan alle proces- en kwaliteitscriteria die volgen uit de Omgevingswet. De staatssecretaris heeft aangedrongen op een robuuste, fysieke omgevingsdienst. Ook in het kader van interbestuurlijk toezicht (IBT) is hierop aangestuurd.

2. Doelstelling

Het opzetten van een robuuste omgevingsdienst voor de regio Noord- en Midden-Limburg die voldoet aan de landelijke vastgestelde robuustheidscriteria en daarmee de actuele en toekomstige uitdagingen op gebied van milieu aankan.

De gemeenteraad, (conform de Wet op de Gemeenschappelijke regelingen en de huidige gemeenschappelijke regeling van de RUDLN) in de gelegenheid stellen om in te stemmen met de wijziging van de gemeenschappelijke regeling Regionale Uitvoeringsdienst Noord- en Midden-Limburg. De gemeenteraad in de gelegenheid stellen hun zienswijze over de 1e ontwerp begrotingswijziging van de Regionale Uitvoeringsdienst Noord- en Midden-Limburg in te dienen.

3. Uitgangssituatie

Op 17 oktober 2024 heeft het AB van de RUD LN een essentiële stap genomen in de richting van een robuuste omgevingsdienst door te besluiten om de huidige netwerkorganisatie om te bouwen naar een robuuste, fysieke omgevingsdienst. Daartoe is in de AB-vergadering van 26 juni 2025 een concept-bedrijfsplan vastgesteld. In dit plan staat (inhoudelijk) beschreven hoe de RUD-LN vóór 1 april 2026 naar een robuuste, fysieke omgevingsdienst (de ODNML) omgebouwd gaat worden.

4. Rol gemeente

De gemeenteraden van de 15 gemeenten, de leden van Provinciale Staten (PS) van de provincie Limburg en onze medezeggenschap zijn meegenomen in het proces en geïnformeerd via nieuwsbrieven en informele en formele bijeenkomsten waarbij er gelegenheid was om input te geven. De bottom-up procesaanpak heeft in het voortraject ook bij medewerkers gezorgd voor voldoende mogelijkheid tot eigen inbreng en het creëren van betrokkenheid.

5. Toelichting

Wijziging van de gemeenschappelijke regeling RUD-LN

Eén van de stappen die in het concept-bedrijfsplan beschreven staan om tot een volwaardige omgevingsdienst te komen, is het wijzigen van de gemeenschappelijke regeling van de RUD-LN, zodat de op te richten ODNML kan worden gefinancierd en bestuurd. Wijziging van de gemeenschappelijke regeling is een noodzakelijke stap voor de omzetting van het bedrijfsplan naar de werkelijkheid.

Om de huidige gemeenschappelijke regeling van de RUD-LN te wijzigen, zijn twee formele stappen vereist:

1. de gemeenteraad in de gelegenheid stellen om een zienswijze over de wijziging van de gemeenschappelijke regeling naar voren te brengen; en vervolgens
2. het verkrijgen van toestemming van de gemeenteraad om daadwerkelijk in te stemmen met de wijziging van de gemeenschappelijke regeling.

Op 15 december 2025 is uw gemeenteraad via een raadsvoorstel in kennis gesteld van de ontwerp wijziging van de Gemeenschappelijke regeling regionale uitvoeringsdienst Limburg-Noord. In uw raadsvergadering van 15 december 2025 heeft uw gemeenteraad besloten om geen zienswijze in te dienen. Dit betekent dat hiermee de eerste formele stap is gezet.

Het DB van de RUD-LN heeft de definitieve wijziging van de gemeenschappelijke regeling vastgesteld. Nu is de tweede formele stap aan de orde, waarbij het college de toestemming van uw gemeenteraad moet krijgen om daadwerkelijk in te stemmen met de wijziging van de gemeenschappelijke regeling. Voorgesteld wordt om het college toestemming te verlenen voor het wijzigen van de gemeenschappelijke regeling.

1e ontwerp-begrotingswijziging

Op 11 september 2025 heeft het AB van de RUD-LN de begroting voor 2026 vastgesteld. Dit betreft een beleidsarme begroting, waarin geen rekening is gehouden met de doorontwikkeling van de RUD-LN naar een robuuste, fysieke omgevingsdienst. Om deze doorontwikkeling financieel mogelijk te maken, is een wijziging van de begroting 2026 nodig.

Per 1 april 2026 start de nieuwe ODNML. Dit leidt tot een begrotingswijziging. De nieuwe begrotingsopzet voor 2026 kent als fundament de volgende onderdelen:

1. 1^e kwartaal: volgens de vastgestelde Begroting 2026 van de RUD-LN; (geen wijzigingen)
2. 1^e kwartaal: de implementatie van het vastgestelde Bedrijfsplan;
3. 2^e t/m 4^e kwartaal: nieuwe opzet volgens robuustheidsbepalingen ODNML.

Implementatie van het vastgestelde bedrijfsplan

Voor de implementatie van het bedrijfsplan worden eenmalige implementatiekosten gemaakt. Om te komen tot de robuuste omgevingsdienst is een bedrag van € 1.743.000 nodig, verspreid over 2025 en 2026. Dit bedrag is grotendeels bekostigd uit rijkssubsidie en de reservemiddelen van de huidige RUD. Er resteert nog een bedrag van € 652.000 dat moet worden gefinancierd met een eenmalige deelnemersbijdrage. Daarnaast is de algemene reserve van de huidige omgevingsdienst nog maar € 155.000 bij een begrotingstotaal van ongeveer € 4 miljoen. Deze algemene reserve wordt voorlopig aangevuld tot € 1 miljoen, omdat het begrotingstotaal groeit naar bijna € 17 miljoen in 2026. Hiervoor is een eenmalige bijdrage van € 845.000 nodig.

In totaal wordt een eenmalige bijdrage van € 1.497.000 (€ 652.000 + € 845.000) gevraagd. Dit betekent voor gemeente Beesel een incidentele bijdrage van € 28.705.

Nieuwe opzet volgens robuustheidsbepalingen ODNML

In de nieuwe begroting is personeelskosten veruit de grootste kostenpost van de nieuwe omgevingsdienst. Ruim 67% van de nieuwe begroting bestaat uit de kosten voor personeel (vast en inhuur). Het uitgangspunt voor de start is "personeel volgt werk". Daarnaast is kritisch gekeken naar het bedrijvenbestand in welke functies noodzakelijk zijn en het kwaliteitsniveau van de werkzaamheden (eisen vanuit landelijke normen). Een nieuwe organisatie vergt tijd om te groeien. Financieel is om deze reden gekozen voor een ingroeimodel. In 2026 starten op basis van 80% dat elk jaar 5% oploopt tot 100% van de totale begroting in 2030. Daarnaast krijgen medewerkers de tijd om zich te ontwikkelen. De productieve uren zijn tot 2030 met 50 uur per jaar omlaag bijgesteld (1.300 uur in plaats van 1.350 productieve uren). Deze twee financiële voorbehouden zijn meegenomen. In 2026 worden wegens de start per 1 april drie kwartalen berekend volgens de nieuwe methode.

Op 24 november 2025 heeft het Dagelijks Bestuur (DB) van de RUD-LN de 1e ontwerp-begrotingswijziging 2026 aan uw gemeenteraad aangeboden om u in de gelegenheid te stellen een zienswijze daarover naar voren te brengen. Uw gemeenteraad heeft hier 12 weken de tijd voor. Met het aanbieden van deze ontwerp-begrotingswijziging zijn de financiële gevolgen van de omvorming van de RUD-NL naar de ODNML inzichtelijk geworden. Uit deze ontwerp-begrotingswijziging blijkt dat ervan wordt uitgegaan dat de gemeente Beesel in 2026 een bijdrage van € 309.623 levert aan de RUD-LN.

Gezien het voorgaande is het advies om géén zienswijze over de 1e ontwerp-begrotingswijziging in te dienen.

- a. Financieel
In 2026 is ons aandeel in de bijdrage aan de ODNML 1,98%. Afhankelijk van de ontwikkeling van het bedrijvenbestand kan dit jaarlijks wisselen. Op dit moment betekent dit voor Beesel:

	2026	2027	2028	2029	2030
--	------	------	------	------	------

Basisbedrag	280.918	399.238	422.722	446.207	452.295
Incidenteel	28.705				
Inflatie		10.779	20.096	30.561	40.644
Totale bijdrage Beesel	309.623	410.017	442.818	476.768	492.939
Dekking in begroting Beesel	413.733	326.401	342.497	348.200	348.200
Verschil	104.110	-/- 83.617	-/- 100.321	-/- 128.568	-/- 144.738

Zoals uit de bovenstaande tabel blijkt, hebben we in 2026 een overschot en vanaf 2027 een oplopend tekort. Er staat op dit moment nog geen dekking tegenover. In de vastgestelde meerjarenbegroting 2026 is een negatief saldo zichtbaar. Hoe het saldo zich de komende jaren daadwerkelijk gaat ontwikkelen, is op dit moment nog onzeker en zullen we nauwlettend volgen. Waar nodig, kan dit ertoe leiden dat er toekomstig integrale keuzes gemaakt moeten maken.

Inflatie

Jaarlijks wordt de begroting van de ODNML geïndexeerd op basis van de macro economische verkenning (MEV) index. Het percentage is een weging tussen loonvoet sector overheid voor 67% en prijs materiële overheidsconsumptie (imoc) voor 33%. In 2027 betekent dit een index van 2,7%, welke opgenomen wordt in de kadernota 2027. Daarnaast hanteren we in onze eigen begroting voor de daarop volgende jaren een eigen index. Deze is op dit moment 2% per jaar (jaarlijks vanaf 2028).

Zienswijze

De begroting voor de nieuwe ODNML is opgesteld op basis van duidelijke bouwstenen: het actuele bedrijvenbestand en de landelijke richtlijnen voor een robuuste omgevingsdienst. Aan risico's en onzekerheden zien we o.a. het invullen van vacatures, wijzigingen in regelingen en dergelijke. Het advies is om geen zienswijze af te geven.

De financiële gevolgen van de omvorming van de RUD LN naar de ODNML voor 2027 en verder wordt naar verwachting in het voorjaar van 2026 inzichtelijk. Dan wordt namelijk de ontwerpbegroting 2027 met meerjarenramingen 2028-2030 aan de deelnemers ter zienswijze voorgelegd.

b. Juridisch

Artikel 18.21 van de Omgevingswet schrijft voor dat een omgevingsdienst moet worden ingesteld die overeenkomt met de het grondgebied van de veiligheidsregio's. Deze omgevingsdienst wordt ingesteld als een openbaar lichaam. Dit voorstel voorziet hierin.

Op grond van artikel 51, vierde lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen gaat het college niet over tot het treffen van een regeling dan na verkregen toestemming van de gemeenteraad.

Op grond van artikel 59, eerste lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen moet het DB van de RUD-LN de ontwerpwijziging twaalf weken voordat deze door het bestuur van de RUD-LN wordt vastgesteld, toezenden aan de gemeenteraad. Op grond van het derde lid van het aangehaalde artikel kan de gemeenteraad bij het DB van de RUD LN hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen.

c. Risico's

Een mogelijke toekomstige bestemmingsreserve arbeidsvoorwaarden personeel is nog niet ingevuld, omdat de daadwerkelijke personele overstap (en daarmee de verplichtingen zoals verlof, garantieschalen en maatwerkafspraken) pas bij live-gang in 2026 zichtbaar worden. Het financiële risico wordt opgenomen in de te actualiseren risico-inventarisatie voor de Kadernota 2027.

De herverdeling van deelnemersbijdragen door actualisatie van het bedrijvenbestand leidt tot herverdeeeffecten tussen gemeenten.

Een belangrijk aandachtspunt betreft de mate waarin de geraamde lasten in 2026 daadwerkelijk worden gerealiseerd. De overgang van een netwerk-RUD naar een robuuste, fysieke organisatie brengt onzekerheden met zich mee rondom de snelheid waarmee formatie wordt ingevuld en processen worden gestabiliseerd. Hoewel de gewijzigde begroting uitgaat van een 80%-formatie-invulling vanaf 1 april 2026, is nog onzeker of deze capaciteit tijdig beschikbaar is. Dit betekent dat er een reëel risico op onderbesteding bestaat wanneer vacatures later worden ingevuld, inhuur minder wordt ingezet of implementatie-activiteiten vertragen.

6. Visie Leef Beesel

We werken samen met onze samenwerkingspartners in de RUD LN. We staan dicht bij onze samenwerkingspartners zodat we de kwaliteit die we voor ogen hebben ook behalen en nog gaan verbeteren in de Omgevingsdienst Noord- en Midden-Limburg. Door een kwalitatief goede vergunningverlening, toezicht en handhaving werken we samen met onze partners aan een fijne, rustige en gezonde leefomgeving.

7. Toegankelijkheid

Niet van toepassing

8. Duurzaamheid

Niet van toepassing

Bijlagen

1. Raadsbesluit;
2. Aanbiedingsbrief 1e ontwerp-begrotingswijziging 2026 RUD Limburg-Noord;
3. Zienswijzennota wijziging van de gemeenschappelijke regeling Regionale Uitvoeringsdienst Noord- en Midden-Limburg;
4. Definitieve wijziging van de gemeenschappelijke regeling Regionale Uitvoeringsdienst Noord- en Midden-Limburg;
5. 1e ontwerp-begrotingswijziging 2026 van de Regionale Uitvoeringsdienst Noord- en Midden-Limburg;
6. Brief raadsbesluiten over de definitieve wijziging van de gemeenschappelijke regeling en de 1e ontwerp-begrotingswijziging van de Regionale Uitvoeringsdienst Noord- en Midden-Limburg aan het Dagelijks Bestuur van de RUD LN.